

Radu Ciuceanu s-a născut la 16 aprilie 1928, la Arad.

A absolvit Colegiul „Carol I” din Craiova în 1946, iar în 1947 s-a înscris la Facultatea de Medicină a Universității din București.

Studiile au fost întrerupte după un an, pentru că în septembrie 1948 a fost arestat de Securitate, întrucât se descoperise că era membru în Comitetul Militar al M.N.R.O. (Mișcarea Națională de Rezistență din Oltenia – comandant gen. Iancu Carlaonț). În 1949 a fost condamnat la 15 ani temniță grea pentru „crimă de uneltire împotriva ordinii sociale”, pe care i-a executat în penitenciarele Craiova, Pitești, Jilava, Târgșor, Gherla, Aiud, Văcărești.

Documente din dosarul de anchetă și procesul M.N.R.O. au fost publicate de Radu Ciuceanu la INST, într-o serie de cinci volume (*Mișcarea Națională de Rezistență din Oltenia 1945-1949*, vol. I-V, 2001-2007). Experiența traumatizantă a anilor de închisoare, mai ales trecerea prin procesul reeducării, au fost relatate în șase volume de Memorii publicate în perioada 1993-2017, precum și în drama istorică *Frumoase zile de tinerețe...* (2011).

În 1963, a fost eliberat la termen, dar i s-a fixat domiciliu obligatoriu până în 1965. Nu a primit drept de lucru și buletin de identitate până în 1965.

A lucrat o perioadă ca muncitor necalificat (1965-1966), apoi ca bibliotecar la Institutul Central de Cercetări Agricole (22.02.1966 – 05.05.1966), muncitor la Institutul de Studii și Prospecțiuni pentru Îmbunătățiri Funciare (05.05.1966 – 01.10.1967).

În toamna lui 1967 a fost angajat ca funcționar documentare la Institutul de Arheologie din cadrul Academiei R.S.R., unde în 1973 a devenit documentarist științific.

În perioada 1968-1972, Radu Ciuceanu a urmat cursurile Facultății de Istorie a Universității din București; a obținut Licența în 1972, cu specializarea Istoria României.

La 1.01.1975 a devenit arheolog în cadrul Institutului de Arheologie, dar nu a îndeplinit această funcție decât o lună, întrucât s-a decis ca foștii deținuți politici să fie îndepărtați din institutele Academiei. A reușit cu greu să se angajeze de la 1 iulie 1975 ca arheolog în cadrul Muzeului de Istorie a Municipiului București, în care a rămas până în februarie 1990.

În acești ani, a făcut săpături arheologice la Putna, Coșula, Mihăilești, Afumați, Ghica-Tei, Pantelimon, Văcărești, Colțea etc. și a publicat rapoarte de cercetare în revistele de specialitate ale vremii.

După eliberarea din închisoare și până în 1989, a avut deschis în permanență dosar de urmărire din partea Securității. Documente din dosarul său de urmărire au fost reproduse în volumele *Jurnalul unui om liniștit. Nume de cod: Artistul, 1963-1970*, vol. I, I.N.S.T., București, 2005; *Jurnalul unui om liniștit. Nume de cod: Cucu, 1970-1989*, vol. II, I.N.S.T., București, 2006.

Deși știa că este urmărit, a avut totuși curajul să se întâlnească cu unii dintre foștii tovarăși de închisoare, care începuseră să se pronunțe din nou contra regimului Ceaușescu, precum disidentul Gheorghe Calciu-Dumitreasa.

De asemenea, pe parcursul anilor 1980, împreună cu Daniel Barbu și Octavian Roske, Radu Ciuceanu a elaborat în clandestinitate și a expedit în străinătate, cu mari riscuri, studiile *Condiția monumentului sub regimul comunist* (difuzat la Radio Europa Liberă, în iulie-septembrie 1981, sub semnătura Grupul de Supraveghere a Monumentelor Istorice), respectiv *Va supraviețui Bucureștiul până în 1984?* (difuzat la Europa Liberă în iunie-august 1985). Aceste studii au fost publicate mai târziu în revista „Arhivele Totalitarismului”, în mai multe episoade (AT, 3-4/2000, pp. 196-212; AT, 1-2/2001, pp. 205-229; AT, 3-4/2001, pp. 231-241; AT, 3-4/2003, pp. 200-211).

A participat în zilele Revoluției Române din decembrie 1989 la apărarea TVR, devenind apoi membru al organizației „Club 22” TV.

În 1990 a devenit membru fondator al Asociației Foștilor Deținuți Politici din România (A.F.D.P.R.).

Vicepreședinte al Camerei Deputaților (1990-1992), Radu Ciuceanu a fost Președinte al Comisiei pentru Cercetarea Abuzurilor, Corupției și pentru Petiții (2001-2004).

La 01.08.1992 a revenit în calitate de cercetător gr. III în cadrul Muzeului de Istorie a Municipiului București, de unde la 01.02.1993 a fost detașat la Ministerul Culturii în calitate de consilier al ministrului Culturii pe probleme de patrimoniu național.

În anul 1993 a fondat Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, instituit sub egida Academiei Române, destinat cercetării trecutului totalitar al României. Pe parcursul celor aproape 30 de ani de existență, INST, sub conducerea dr. Radu Ciuceanu a desfășurat o intensă activitate de cercetare, concretizată în publicarea a 117 de numere din revista „Arhivele Totalitarismului” și 174 de volume de studii, documente, memorii, dicționare și enciclopedii. Totodată, la inițiativa sa a fost lansat proiectului Panteonul Național, care urmărește să consacre, într-un spațiu arhitectural solemn, respectul pentru marile valori care au contribuit la definirea identității românești.

În anul 2016 a primit titlul de Doctor Honoris Causa al Universității „Ovidius” din Constanța, iar în 2017 titlul de Doctor Honoris Causa al Universității „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia.

Membru de onoare al Fundației „Sfinții Închisorilor”, 2012, Radu Ciuceanu a primit în anul 2017 distincția Crucea patriarhală, cea mai înaltă distincție a Patriarhiei Române.

La 27 septembrie 2019 a fost ales membru de onoare al Academiei Române.

Un simbol al luptei împotriva totalitarismului, Radu Ciuceanu a încetat din viață la 12 septembrie 2022, la vârsta de 94 de ani.